

Asia: VN/26422/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muuttamisesta (säilöönotto ja maahantulokielto)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Turun hallinto-oikeus kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi ja lausuu seuraavaa:

Luonnoksessa ulkomaalaislain 40 §:n uudeksi 4 momentiksi ehdotetaan lisättävän luonteeltaan informatiivinen säännös oleskeluoikeudesta tilanteessa, jossa ulkomaalaiselle on tehty maastapoistamispäätös. Momentissa viitattaisiin lain 200 ja 201 §:iin, joissa säädetään karkottamis- ja käännyttämispäätösten täytäntöönpanokelpoisuudesta.

Hallinto-oikeus toteaa, että ehdotetun viittauksen lisäksi samassa yhteydessä olisi perusteltua tarkastella viitattavan ulkomaalaislain 200 §:n sisältöä ja tehdä siihen EU-oikeuden mahdollisesti edellyttämät korjaukset. Euroopan parlamentin ja neuvoston niin sanotun menettelydirektiivin (2013/32/EU) 46 artiklan 5 alakohdan mukaan tehokkaat oikeussuojakeinot edellyttävät, että jäsenvaltio sallii hakijan jäädä alueelleen odottamaan kansainvälistä suojelua koskevan muutoksenhaun tulosta. EU-oikeudessa on vakiintuneesti katsottu, että kansainvälistä suojelua koskevalla valituksella ensiasteen tuomioistuimeen tulee lähtökohtaisesti olla automaattinen lykkäävä vaikutus (esim. EUT tuomioissaan 19.6.2018, Gnandi, C-181/16, 54 kohta ja 18.12.2014, Abdida, C 562/13, 52 kohta sekä EIT mm. tuomiossaan Hirsi Jamaa and Others, kohdat 200 ja 206). Tämä on otettu käännyttämispäätösten osalta huomioon ulkomaalaislain 201 § 3 momentissa, jossa todetaan, että jos ulkomaalainen on hakenut oleskelulupaa kansainvälisen suojelun perusteella, päätöstä käännyttämisestä, johon saa hakea muutosta valittamalla, ei saa panna täytäntöön ennen kuin asia on lainvoimaisesti ratkaistu, ellei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä. Vastaavaa säännöstä ei kuitenkaan ole karkottamisen osalta. Karkottamispäätöksen saaneen ja kansainvälistä suojelua koskevaan kielteiseen päätökseen muutosta hakevan henkilön kansainvälistä suojelua koskevalla valituksella hallinto-oikeuteen ei siten ole ulkomaalaislain mukaan vastaavaa täytäntöönpanoa lykkäävää vaikutusta.

Ehdotetussa ulkomaalaislain 150 b § 4 momentissa maahantulokiellon voimassaoloaika alkaa siitä ajankohdasta lukien, jolloin ulkomaalainen tosiasiallisesti poistuu jäsenvaltioiden alueelta. Maahantulokiello voidaan kuitenkin määrätä koskemaan yhtä tai useaa Euroopan unionin jäsenvaltiota tai Schengen-valtiota. Näin ollen maahantulokiellon voimassaoloajan alkamisajankohtaa olisi perusteltua täsmentää siten, että lainkohdassa otettaisiin huomioon myös ne tilanteet, joissa maahantulokiello on määrätty esimerkiksi kansallisena.

Edellä todetun lisäksi hallinto-oikeus kiinnittää huomiota siihen, ettei esitysluonnoksessa ole arvioitu lainkaan muutosten vaikutuksia hallintotuomioistuinten toimintaan. Pidempien säilössäoloaikojen voidaan olettaa lisäävään ainakin uusintahakemusten ja uudistettujen täytäntöönpanokieltohakemusten määrää.

Kaijanen Seija
Turun hallinto-oikeus